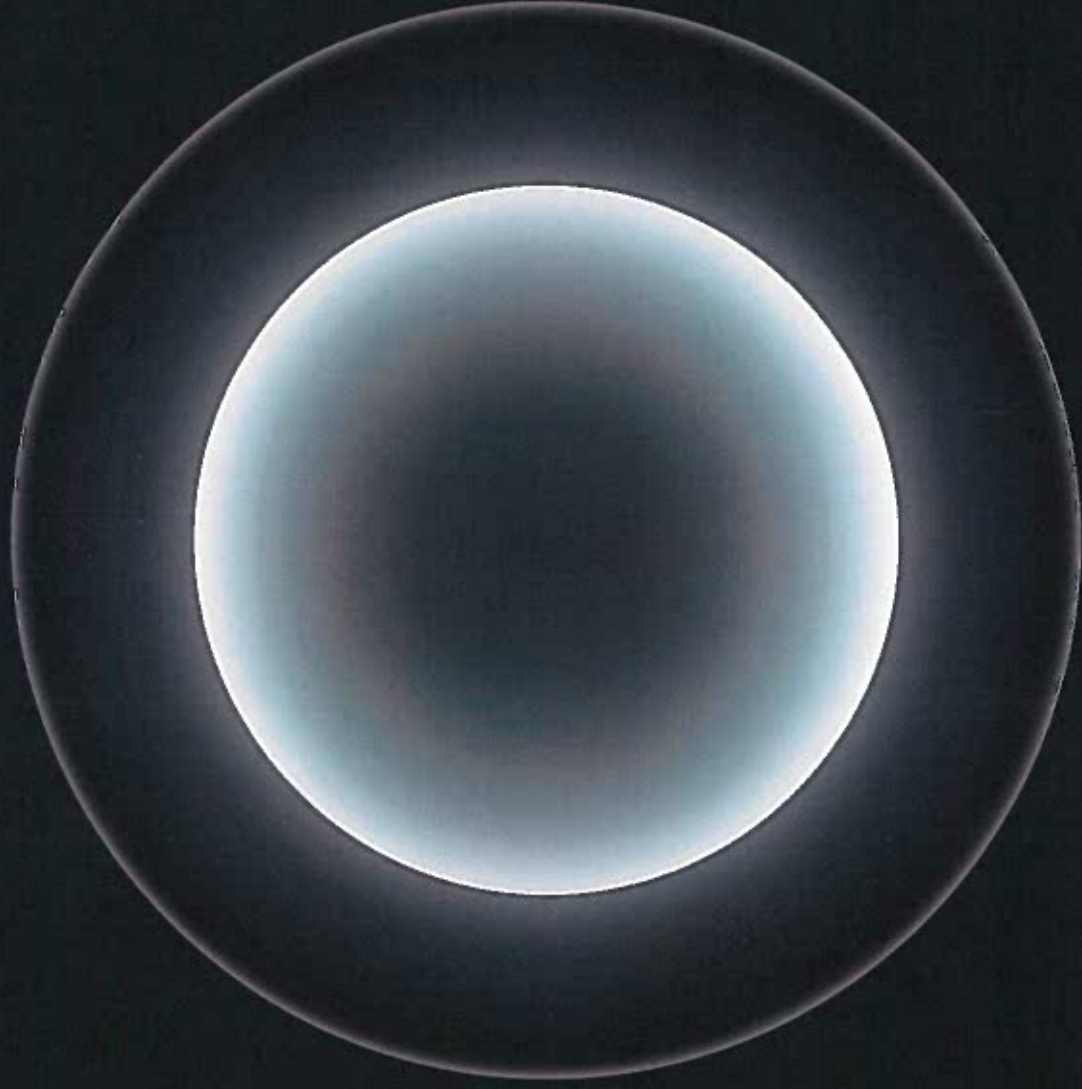

Deloitte.

Regio Midden-Holland

Regio Midden-Holland

Accountantsverslag over het jaar geëindigd op 31 december 2016

STRIKT VERTROUWELIJK

Aan de leden van het algemeen bestuur
van de Regio Midden-Holland
Postbus 305
2800 AH GOUDA

Onderwerp:
Accountantsverslag 2016

Datum:
15 juni 2017

Kenmerk:
2017.021065/AK

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2016, waarin onze belangrijkste controlebevindingen zijn samengevat. Voorts treft u een analyse aan van de ontwikkelingen in uw vermogen en resultaat.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de Regio Midden-Holland (hierna: RMH). In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 gecontroleerd.

Indien er naar aanleiding van dit verslag vragen zijn, dan zijn wij uiteraard graag bereid om een nadere toelichting op dit verslag te geven.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur van RMH.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

W. Kalkman RA

Inhoudsopgave

1. Hoofdpunten van de controle	4
2. Bevindingen controle jaarrekening	6
3. Analyse vermogen en resultaat	10
4. Interne beheersing	12
Bijlagen	
A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	15
B: Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening	16

1. Hoofdpunten van de controle

#01 Verloop van de controle

De jaarrekeningcontrole bij RMH is op 20 maart 2017 gestart. Onze controle is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging van 30 maart 2017. Gedurende de jaarrekeningcontrole is het opsteldossier verder aangevuld en hebben correcties in de jaarrekening plaatsgevonden. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring. De goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2016 hebben wij u op 14 april 2017 separaat toegezonden.

#02 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 30 maart 2017 heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2016.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging voor 2016. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2016 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

#03 Bevindingen jaarrekeningcontrole

In dit hoofdstuk hebben wij onze bevindingen ten aanzien van onder andere rechtmatigheid, SiSa, WNT, fraude en Vpb opgenomen. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de actualisatie van het normenkader en controleprotocol en het opstellen van een frauderisicoanalyse.

#04 Analyse vermogen en resultaat

Het eigen vermogen van RMH neemt af van € 999.000 naar € 658.000. Het voordelige resultaat over 2016 bedraagt € 97.000.

1. Hoofdpunten van de controle (vervolg)

#05 Interne beheersing

Onze belangrijkste bevindingen en adviezen ten aanzien van de interne beheersing hebben betrekking op betalingsverkeer, het documenteren van uitgevoerde interne controles en het actualiseren van beleid. Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

#6 Geïdentificeerde fouten en tekortkomingen in de toelichtingen

De materialiteit bij de planning en uitvoering van onze controle bedroeg € 9.400 (2015: € 20.000). Deze materialiteit sluit aan op het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 9.400
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 28.200

Tijdens onze controle heeft een aantal correcties plaatsgevonden ten opzichte van de conceptjaarrekening, met betrekking tot de overlopende passiva, de projectbaten, de projectlasten, de kortlopende vorderingen en de kortlopende schulden.

#7 Onafhankelijkheid

- Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van RMH en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en RMH, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.
- Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

2. Bevindingen controle jaarrekening

#01 Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting, en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven, en dat het dagelijks bestuur belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het dagelijks bestuur inbreuk maakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2016 van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeliderregelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. Het algemeen bestuur heeft middels het controleprotocol 2016 nadere regels gesteld. In het controleprotocol wordt voor acht soorten kostenoverschrijdingen aangegeven of deze al dan niet meewegen in het oordeel van de accountant.

De accountant moet deze kostenoverschrijdingen – waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat het algemeen bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In totaal heeft RMH € 1.333.000 aan lasten begroot (na wijziging), tegenover € 866.000 werkelijke lasten. Dit is in totaal een onderrealisatie van € 467.000 (35%). Deze onderrealisatie wordt voor het grootste deel veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van projecten. Voor meer informatie over deze onderrealisatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.4.2 van de jaarrekening 2016.

Aan baten had RMH een bedrag van € 1.333.000 begroot (na wijziging), tegenover € 962.000 werkelijke baten. In totaal gaat het om een lagere realisatie aan baten van € 371.000 (28%). Deze onderrealisatie wordt voor het grootste deel veroorzaakt door vertraging in de uitvoering van projecten. Voor meer informatie over deze onderrealisatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.4.2 van de jaarrekening 2016.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid toetsen wij de lastenoverschrijdingen per programma. De begrote lasten zijn niet overschreden. Derhalve concluderen wij dat er geen begrotingsoverschrijdingen zijn die meetellen voor het oordeel van de accountant.

2. Bevindingen controle jaarrekening (vervolg)

#02 Single information Single audit

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2016 in het kader van SISA zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E27B	Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer	n.v.t.	€ 0	n.v.t.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is er geen sprake van ongecorrigeerde fouten of onzekerheden. In de eerste versie van de Sisa-bijlage was als opbrengst de instandhoudingsbijdrage opgenomen ad € 5.000. RMH maakt echter geen kosten meer die samenhangen met deze instandhoudingsbijdrage (geen personeelskosten). Derhalve is dit gecorrigeerd in de definitieve SISA-bijlage.

#03 Bevestigingen van het dagelijks bestuur

Wij hebben van het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

#04 Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van RMH de volledige medewerking verleend, en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

#05 Wet Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 179.000 niet te boven gaan. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. In 2016 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

2. Bevindingen controle jaarrekening (vervolg)

#06 Rechtmatigheid

Het normenkader en het controleprotocol dateren nog uit de ISMH-tijd en zijn sinds 2008 niet meer geactualiseerd. Derhalve adviseren wij u voor 2017 het normenkader en controleprotocol te actualiseren en vast te laten stellen door het AB.

De gemeentelijke bijdragen worden niet afgerekend zoals in de gemeenschappelijke regeling (artikel 26 lid 5) opgenomen is. Dit is conform eerdere jaren en derhalve is deze handelwijze gecontinueerd. Wij adviseren u bij een toekomstige wijziging van de gemeenschappelijk regeling te evalueren of aanpassing van de gemeenschappelijke regeling op dit punt gewenst is.

#07 Naleving van wet- en regelgeving overig

Wij hebben geen kennis van overige te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

#08 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

#09 Frauderisicoanalyse

RMH beschikt niet over een gedocumenteerde frauderisicoanalyse. Door de frauderisicoanalyse periodiek te evalueren en te actualiseren, maakt de analyse een permanent deel uit van het systeem van RMH, dat is gericht op het onderkennen van (bedrijfs)risico's, het inschatten van het belang en de waarschijnlijkheid van deze risico's en het ondernemen van acties. Op eventuele niet-afgedekte risico's dienen aanvullende controles te worden uitgevoerd. Een gedocumenteerde en actuele analyse is tevens een goede basis voor het voeren van discussies over (fraude)risico's in bijvoorbeeld het MT, het DB en het AB. Wij adviseren u voor 2017 te komen tot een gedocumenteerde frauderisicoanalyse.

#10 Fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van RMH, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaartstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen, in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen.

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2016 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

2. Bevindingen controle jaarrekening (vervolg)

#11 Vennootschapsbelasting (vpb)

In de jaarrekening 2016 van RMH is geen verplichting inzake vennootschapsbelasting opgenomen. Uit de eigen analyse van RMH is gebleken dat momenteel geen sprake is van vpb-belaste activiteiten waarbij sprake is van fiscale winst. Wij adviseren de ontwikkelingen inzake vpb voor overheidsbedrijven en uw eigen vpb-positie te blijven monitoren, om tegenvallers inzake de vpb te voorkomen dan wel tijdig te signaleren. Daarnaast kunt u overwegen uw vpb-positie af te stemmen met de Belastingdienst.

3. Analyse vermogen en resultaat

#01 Ontwikkeling eigen vermogen

Het BBW kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. RMH mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten bedraagt € 16.000 voordelig. Per saldo is tussentijds reeds € 81.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke gerealiseerde resultaat € 16.000 voordelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

Het begrote resultaat bedraagt € 0. Bij de begroting na wijziging is dit niet bijgesteld. Het uiteindelijke gerealiseerde resultaat is € 97.000 hoger dan bij de begroting na wijziging verwacht. Dit voordelige resultaat is met name veroorzaakt door het doorschuiven van projecten naar 2017. Voor een nadere toelichting hieromtrent verwijzen wij naar hoofdstuk 4.4.2. van de jaarsstukken 2016. Gezien de relatief grote verschillen tussen de begroting na wijziging en de uiteindelijke realisatie, adviseren wij u hiernaar nader onderzoek te doen, om zo het prognosticerend vermogen van uw organisatie te verbeteren.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven (x € 1):

Ontwikkeling eigen vermogen	2013	2014	2015	2016
Stand van de reserves per 1 januari	€ 451.000	€ 859.000	€ 1.023.000	€ 642.000
Tussentijdse resultaatbestemming tijdens boekjaar	€ 95.000	-/- € 134.000	-/- € 577.000	-/- € 81.000
Gerealiseerde resultaat bij jaarrekening	€ 313.000	€ 298.000	€ 553.000	€ 97.000
Totaal (= gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten)	€ 408.000	€ 164.000	-/- € 24.000	€ 16.000
Stand per 31 december	€ 859.000	€ 1.023.000	€ 999.000	€ 658.000

NB. De beginstand van het eigen vermogen per 1 januari 2016 wijkt af van de eindstand per 31 december 2015. De oorzaak hiervan is dat in 2016 terugbetaling van het resultaat 2015 plaatsgevonden heeft ad € 357.000.

3. Analyse vermogen en resultaat (vervolg)

#01 Ontwikkeling eigen vermogen

Ultimo 2016 bedraagt het saldo van de algemene reserve € 658.000 (2015: € 999.000). De direct beschikbare weerstandscapaciteit van RMH is daarmee in 2016 afgenomen. De resultaatbestemming 2016 kan invloed hebben op de omvang van de algemene reserve. In de paragraaf Weerstandsvermogen heeft u toegelicht dat het weerstandsvermogen € 100.000 is. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is door RMH geen risicoprofiel berekend. Hierdoor kan geen confrontatie gemaakt worden tussen de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen. Wij adviseren u voor 2017 de risico-inventarisatie te actualiseren en te kwantificeren. Mogelijk kunt u aansluiten bij het onderzoek dat door ODMH uitgevoerd wordt.

4. Interne beheersing

#01 Volledigheid contracten

Er is geen sprake van een sluitende contractenregistratie (inkomsten en uitgaven). Het hebben van een contractenregister is onder andere van belang om vast te kunnen stellen dat de verantwoordende opbrengsten volledig zijn en de opgenomen verplichtingen volledig zijn. Wij adviseren u te komen tot een contractenregister.

#02 Betaalproces

De stamgegevens crediteuren kunnen alleen door medewerkers van de afdeling Financiën gemuteerd worden. Na doorvoering van de mutatie wordt de mutatie afgedrukt en gecontroleerd door de coördinator financiën. Er is echter nog geen log-functie in Exact, waardoor niet kan worden vastgesteld dat alle mutaties in de crediteurenstamgegevens gecontroleerd zijn. Wij adviseren de log-functie in Exact te implementeren en een door het systeem afgedwongen controle te verrichten op de wijzigingen van crediteurenstamgegevens, door bijvoorbeeld een crediteur te blokkeren tot goedkeuring is gegeven door een tweede medewerker. Overigens wordt als onderdeel van het betalingsverkeer, een steekproefsgewijze controle uitgevoerd waarbij de interne controleur vaststelt dat wordt betaald op het juiste bankrekeningnummer. Deze controle wordt echter steekproefsgewijs uitgevoerd en wordt niet volledig zichtbaar vastgelegd. Wij adviseren u deze controle zichtbaar vast te leggen.

In 2016 is gebleken dat voordat de betalingen werden verricht geen controle mogelijk was aan de hand van de hashtotals omdat de betaaladvieslijsten deze controle niet genereerden. Hierdoor heeft achteraf een uitgebreidere controle plaatsgevonden op het betalingsverkeer, waaruit overigens geen bevindingen zijn gekomen.

Wij hebben geconstateerd dat er geen definitieve betaallijst is waarin niet meer gemuteerd kan worden. Voor de controleerbaarheid van de betalingen adviseren wij u de betaaladvieslijsten beter te beveiligen tegen ongewenste mutaties.

#03 Prestatielevering inkoopproces

Het onderbouwen van de prestatielevering van de door de RMH ingekochte goederen, diensten et cetera is voor verbetering vatbaar. Facturen worden voor de betaalbaarstelling door een functionaris geaccordeerd voor prestatielevering. Deze prestatieverklaarder tekent de factuur voor akkoord, maar de stukken op basis waarvan de goedkeuring is verleend, worden niet eenduidig gearhiveerd en gedocumenteerd. Hierdoor kost het achteraf (relatief) veel tijd om vast te kunnen stellen dat de prestatie door de leverancier daadwerkelijk geleverd is. Wij adviseren u zorg te dragen voor eenduidige archiveren en tot beleidsregels te komen wanneer uitgebreide documentatie van de prestatielevering noodzakelijk is.

#04 Subsidievoorwaarden

In verband met een aantal taken en activiteiten (projecten), ontvangt RMH subsidies. RMH dient te voldoen aan de subsidievoorwaarden van de subsidieverstrekker. Wij hebben geconstateerd dat geen zichtbare controle ten aanzien van het voldoen aan deze subsidievoorwaarden plaatsvindt. Hierdoor kost het achteraf relatief veel tijd om te achterhalen of bestedingen voldoen aan de gestelde voorwaarden. Wij adviseren u bij de boekingen op projecten een vastlegging te maken van de toets aan de subsidievoorwaarden. Hierdoor kan rechtmatige besteding worden gemonitord. Bij een aantal projectcontroles hebben wij geconstateerd dat niet in alle gevallen duidelijk is wat de exacte subsidievoorwaarden zijn. Hierdoor is onduidelijk welke kosten rechtmatig zijn. Wanneer dit aan de orde is, adviseren wij u nadere afspraken te maken met de subsidiegever over de van toepassing zijnde subsidievoorwaarden.

4. Interne beheersing

#05 Memoriaalboekingen

Binnen het proces van memoriaalboekingen kunnen handmatige boekingen plaatsvinden. Dit is een van de redenen dat onze controlestandaarden vereisen dat wij verhoogde aandacht moeten hebben voor memoriaalboekingen. Wij hebben als onderdeel van deze controle naar het proces van totstandkoming van memoriaalboekingen gekeken en geconcludeerd dat geen sprake is van een interne controle op memoriaalboekingen. Dit kan ingeregeld worden door een tweede medewerker de memoriaalboeking voor verwerking in de financiële administratie te laten controleren.

#06 Projectbeheersing

Bij enkele projecten hebben wij geconstateerd dat sprake geweest is van verantwoordings van opbrengsten die verband houden met personele kosten, terwijl voor RMH geen sprake meer is van personeelskosten. Derhalve zijn deze opbrengsten in de definitieve jaarrekening gecorrigeerd. Verder hebben wij geconstateerd dat in enkele gevallen sprake geweest is van dubbele boekingen. Daarnaast hebben wij onterechte verschuivingen geconstateerd tussen algemene kosten en projectkosten. Deze correcties zijn bij de controle van de jaarrekening naar voren gekomen. Wij adviseren u voor 2017 de projecten in de interne controle te betrekken om eventuele onjuistheden tijdig te kunnen signaleren. Daarnaast adviseren wij u na te gaan of versterking van het administratieve proces rondom projectbeheersing nodig is om onjuistheden te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Er is geen sprake van niet-gecorrigeerde controleverschillen.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code en het beleid van RMH ten aanzien van de onafhankelijkheid van de accountant, dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van RMH in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.

- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen.

De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsvaluatie), wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien dit aan de orde is, overwegen wij ook het algemeen bestuur te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met RMH

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en RMH die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening (vervolg)

Overzicht van overige dienstverlening

Aanvullende dienstverlening (opdrachten verstrekt vanaf 1 januari 2016)

Geen.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of 'Deloitte', 'Deloitte & Touche', 'Deloitte Touche Tohmatsu', or other related names. The 'General Terms and Conditions for Services Deloitte Netherlands, January 2014' registered at the Chamber of Commerce under number 24362837 apply to all engagements under which Deloitte performs services. Deloitte Accountants B.V. is registered with the Trade Register of the Chamber of Commerce and Industry in Rotterdam number 24362853.

© 2017 Deloitte Accountants B.V. All rights reserved.
Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited